

Liikkeellisiä kohtaamisia syksyllä 2008

Osapuolet ja yhteistyökumppanit

Monitaideyhdistys Piste ry

Vuonna 2007 perustettu Monitaideyhdistys Piste tuottaa esityksiä, näyttelyitä ja taidealojen koulutusta. Pisteestä jäsenet ovat taiteen ammattilaisia. Lähes kaikki heistä osallistuivat Kohtaamisia-projektiin syksyllä 2008.

Ounaskosken ja Korkalovaaran koulut

Koulujen opettajat Irma Sarvola, Heli Hänninen ja Jani Tuovila välittivät tiedotteita oppilailleen, osallistuivat esitysvierailuun ja keskustelivat sirkuksesta koulussa oppilaidensa kanssa. Koulujen rehtorit olivat kiinnostuneita projektista ja antoivat sille tukensa.

Sirkus Taika-Aika

Sirkus Taika-Aika on rovaniemeläinen sirkuskoulu. Kohtaamisia-projekti harjoitteli sen tiloissa ja välineillä 15e:n tuntivuokralla. Kaksi Taika-Ajan työntekijää oli palkattuna projektissa sivutoimisina sirkusohjaajina.

Moninet

Kulttuurien kohtauspaikka Moninet auttoi tiedottamisessa nuorille ja heidän perheilleen. Moninet tarjosi tilaisuuden tiedottaa Nuori kulttuuri -matkasta perheille tulkin välityksellä. Myös useita kirjallisia tiedotteita käännettiin omille kielille Moninetin avulla.

Toiminta

Säännölliset harjoitukset

Syksyn mittaan pyöritettiin säännöllisiä harjoituksia kahdelle ryhmälle. Eniten harjoituskertoja oli viime talvelta jatkavalla ryhmällä. Uusi ryhmä aloitti syyskuussa. Syksyn lopulla ryhmät yhdistettiin. Harjoituksia ohjasi yleensä kaksi ohjaajaa kerrallaan. Kun osallistujamäärä oli vähäinen, muutama harjoituskerta jäi yhden ohjaajan vastuulle.

Lähes kaikki viime vuonna pilottiprojektissa aloittaneet nuoret jatkoivat harrastusta. Nuoret harjoittelivat entistä vaativampaa akrobatiaa, jongleerausta, kiinalaista tolppaa, tasapainoilua ja muita sirkustaitoja. Muutama harjoituskerta omistettiin tanssille. Aktiivisin kolmen tytön ryhmä eteni ilma-akrobatiassa erittäin pitkälle. Ryhmän nuoret ovat lähtöisin burmasta ja afganistanista. He puhuvat jo melko monipuolista suomea, joten oppilaiden ja ohjaajien tutustuminen toisiinsa syveni. Harjoituksia oli 1-2 kertaa viikossa.

Uusi ryhmä aloitti harjoitukset koululla kerran viikossa. Osallistujia oli 3-8 kerrallaan. He ovat lähtöisin burmasta ja somaliasta. Suurin osa on tullut Suomeen vasta kesällä 2008, joten suomea puhuu vain harva. Opettajia oli kaksi. Ryhmä harjoitteli tasapainoa, lattia-akrobatiaa, jongleerausta ja muita sirkustaitoja.

Vierailu Tampereella Nuori Kulttuuri -tapahtumassa

Keväällä valmistettu esitys ilmoitettiin Nuori Kulttuuri -tapahtumaan. 12 nuorta, yksi burmalainen huoltaja ja Piste ohjaajat lähtivät kolmeksi päiväksi Tampereelle esiintymään ja katsomaan muiden nuorisosirkusten esityksiä. Tuliaisiksi reissusta saatiin mukaan tuomariston kunniamaininta. Sen perusteluna oli *"Taidelajina sirkus ylittää kielelliset ja kulttuuriset rajat ja koskettaa meitä kaikkia"*. Matka oli mieleenpainuva kokemus kaikille osallistujille.

Kuva: Joonas Martikainen 2008.

Esitysvierailut

Viimeisellä tapaamiskerralla yhteistyökoulujen kaikki maahanmuuttajaoppilaat opettajineen kutsuttiin katsomaan Rovaniemen teatterin Talven taikapyörä -esitystä, jonka oli ohjannut yksi projektin ohjaajista, Mette Ylikorva. Esityksen katsoi 35 oppilasta, 4 opettajaa ja kolme Piste jäsentä. Monet oppilaista olivat nähneet esityksen jo aiemmin, mutta halusivat nähdä sen uudestaan. Esityksen jälkeen kokoonnuttiin koululle keskustelemaan esityksestä, menneestä syksystä ja tulevasta keväästä. Samalla kerättiin yhteystietoja uusilta kiinnostuneilta harrastajilta. Esitys olikin herättänyt lisää kiinnostusta.

Myös Sirkus Taika-Ajan joulunäytökseen oli projektin oppilailla vapaa pääsy. Niihin ei kuitenkaan järjestetty yhteistä vierailua. Nuoret eivät tiettävästi käyttäneet mahdollisuutta hyväkseen.

Työpajat

Syyskaudella ei järjestetty työpajoja.

Talous

Tarkempi tulo- ja menoselvitys on erillisenä liitteenä. Alla mainitut summat on pyöristetty kymmenen euron tarkkuudelle.

Rahoitus

Suomen kulttuurirahaston Myrsky-hanke tuki projektia 60 000e:n apurahalla. Apuraha jakautuu kolmelle vuodelle, joiden jälkeen toiminnan toivotaan jatkuvan jollain muulla rahoitusmallilla. Syksyllä 2008 rahasta käytettiin 8570 euroa.

Lapin lääninhallitus myönsi projektille 2000 euron avustuksen alueellisen nuorisotyön kehittämismäärärahoista. Myös tämä rahoitus tähtää toiminnan vakiinnuttamiseen.

Nuoret osallistuivat Tampereen matkaan pienellä omavastuuosuudella, josta kertyi yhteenlaskettuna 130e. Kaikki matkalla mukana olleet eivät pystyneet maksamaan omavastuuta.

Tuloja oli syksyllä laskennallisesti 10 710 euroa.

Menot

Projektin syksyn kulut olivat yhteensä 10 710 euroa. Eniten menoja syntyi luonnollisesti palkoista, sivukuluineen 5 340 euroa. Ohjaajille maksettiin tanssinopettajien

työehtosopimuksen mukaista palkkaa ja teatterialan työehtosopimuksen mukaista 12,5% lomakorvausta. Keväällä lomakorvaus lasketaan Tanssinopettajien työehtosopimuksen mukaiseksi (9% ja 11,5%). Muusta kuin opetustyöstä maksettiin 15 euron tuntipalkkaa. Tämä määriteltiin teatterialan työehtosopimusta soveltamalla. Sirkusalalla ei ole omaa työehtosopimusta.

Osallistuminen Nuori kulttuuri -tapahtumaan maksoi yhteensä noin 2260e. Opetusvälineitä hankittiin 2010 eurolla. Hyvä digitaalinen videokamera ja kaksi digipokkaria on tarkoitettu esitysten ja harjoitusten tallentamiseen sekä oppilaiden omien työpäiväkirjojen tekemiseen. Loppuvuonna ostettiin myös muun muassa kaksi trapetsia, vertikaalikangas ja yksipyöräinen. Omia välineitä käyttämällä voidaan hyödyntää entistä useampia saatavilla olevia harjoitustiloja. Tilavuokrien osuus menoista oli 570e ja muita kuluja oli 530e. Näihin kuuluvat muun muassa esitysvierailut ja esityksen materiaalikustannukset sekä harrastajien vakuutukset.

Arviointi

Palaute

Tänä syksynä ei kerätty järjestelmällisesti palautetta, sillä sitä saatiin edellisenä vuonna runsaasti. Nuorten kanssa keskusteltiin vapaamuotoisesti ja ohjaajat kommunikoivat pitkin syksyä sähköpostitse ja tavatessaan. Nuori kulttuuri -tapahtuman kunniamaininta ja tuomariston suullinen palaute rohkaisivat sekä ohjaajia että nuoria.

Kuva: Joonas Martikainen 2008.

Monet tytöt kertoivat haluavansa jatkaa ilma-akrobatian parissa, ja että uudeksi välineeksi otettaisiin vertikaalikangas. Siitä oli nähty huimia esimerkkejä Tampereella ja Talven taikapyörässä. Piste hankkikin vuoden lopussa oman kankaan, jolla harjoittelu voidaan aloittaa keväällä 2009. Kangas kiinnosti sekä aktiivisesti harjoitelleita jatkajia että aivan uusia oppilaita. Pojat puolestaan ilmaisivat usein halunsa tanssia, ja nimenomaan breakkia. Heille pyritään etsimään vieraileva ohjaaja vetämään työpajaa. Muita kiinnostusta herättäneitä lajeja ovat tulitaide, tanssi, tolppa, ryhmäakrobatia ja yksipyöräinen.

Ohjaajien kommentit keskittyivät harjoitusaikoihin ja osallistujamääriin. Kahden ohjaajan käytäntöä ei pidetty mielekkäänä kun oppilaita oli vähän. Sunnuntait koettiin vaikeiksi työajoiksi. Esityksiin osattiin valmistautua edellisenä keväänä hyvin, mutta tänä vuonna käytännöt takkusivat. Hyvistä käytännöistä on pidettävä kiinni. Aktiivisesti osallistuneiden nuorten into ja korkeat tavoitteet tekivät ohjaajiin vaikutuksen. Myös esiintymisrohkeutta ja -karismaa ihailtiin.

Projektin vetäjälle on tärkeää, että jatkossa harjoitusten aikataulutus ja ohjaajien sitouttaminen tapahtuu suunnitelmallisemmin. Silloin tiedotus nuorille ja heidän perheilleen helpottuu. Jatkuvat muutokset vievät paljon työaikaa.

Yhteistyökumppaneilta kerätään palautetta kevätkauden loppupuolella.

Ongelmia ja ratkaisumalleja

Osallistuminen tapaamisiin oli vilkkainta alkusyksystä. Silloin harjoituksissa oli paikalla 8-18 oppilasta kerran tai kahdesti viikossa. Loppuvuonna osallistujien määrä väheni 3-6. Tähän etsittiin syitä aktiivisesti. Oppilaat itse kertoivat, että osalla pitkät koulupäivät, työt, kotityöt ja iltaopiskelu eivät mahdollistaneet harrastuksia viikolla. Parin kuukauden ajan kokeiltiin myös sunnuntaiharjoituksia. Niihin osallistuikin kohtalaisesti nuoria. Ne hankaloittivat kuitenkin ohjaajien perhe-elämää liikaa, mistä syystä ne jouduttiin lopettamaan. Yksi aktiivinen oppilas muutti toiselle paikkakunnalle, mikä vähensi muidenkin poikien innostusta. Vain yksi ilmoitti lopettaneensa harrastuksen kokonaan.

Lokakuun Nuori kulttuuri -matka motivoi alkusyksyn osallistumista. Onkin ilmeisen tärkeää, että nuorilla on koko ajan tiedossaan esityksellisiä tavoitteita. Keväällä 2009 tehdään aktiivisesti yhteistyötä koulujen kanssa, jotta löydetään mahdollisimman monelle sopivat harjoitusajat. Jo tammikuussa aloitetaan valmistautuminen kevätkauden päättävään esitykseen.

Joulukuun viimeisellä harjoitustunnilla tapahtui pieni työtapaturma, kun ohjaaja loukkasi jalkansa näyttäessään harjoiteltavaa liikettä oppilaille. Tapaturman aiheutti väärästä liikeradasta johtuva epäonnistunut alastulo trapetsilta. Alastulopehmusteet estivät pahempien vahinkojen syntymisen. Ohjaaja joutui pitämään jalkaa levossa muutaman päivän ajan ja käymään lääkärissä.

Toimivat käytännöt

Nuorten koulu ja opettajat ovat koko projektin ajan olleet ensiarvoisen tärkeitä yhteistyökumppaneita. Tätä suhdetta pidetään yllä jatkossakin. Esimerkiksi esiintymiskokemusten purkaminen oman kielen tai suomen tunneilla voisi tarjota molemmille osapuolille mielenkiintoista tietoa oppilaista.

Nuorten ja ohjaajien välillä on varsin suora suhde. Ohjaajien vaihtuminen vahingoittaa helposti luottamusta, jonka saavuttamiseen menee ainakin puoli vuotta. Siksi hyvistä ohjaajista on pidettävä kiinni, nuorista on oltava kiinnostunut harjoitusten ulkopuolellakin ja vapaamuotoiselle keskustelulle on annettava aikaa.

Jatko

Kevät 2009

Keväällä järjestetään kaikille yhteisiä sirkusharjoituksia 2-3 kertaa viikossa. Yhden kerran pituus on 60min. Säännöllisten vuorojen lisäksi järjestetään työpajat ainakin break-tanssissa, jongleerauksessa ja ilma-akrobatiassa. Toukokuuksi valmistetaan oma esitys kulttuuritalo Wiljamiin. Se tarjotaan ilmaiseksi koulutovereille, perheille ja ystäville. Kohtaamisia-projekti esiintyy jollain tavalla myös kesäkuun Jutajaisissa. Neuvottelut tästä ovat vielä kesken.

Projektille hankitut digikamerat otetaan vihdoin kunnolla käyttöön. Pehdytyksen jälkeen he saavat itse alkaa tallentaa harjoituksia, tavoitteitaan ja edistymistään työpäiväkirjaksi. Aineistosta kootaan näyttely ja sitä hyödynnetään Myrsky-projektin internet-sivuilla.

Yhteistyötä Moninetin kanssa tiivistetään. Nuorille pyritään saamaan esiintymistilaisuuksia Moninetin tapahtumiin.

Talvi 2009-2010

Piste on aloittanut monitaiteellisen esityksen suunnittelun seuraavaksi talveksi. Sirkus ja tanssi jatkavat projektin päälajeina, mutta uusiksi taiteenlajeiksi niiden rinnalle tulee talvitaide (lumen ja jään veisto ja -valaisu). Maahanmuuttajanuorten lisäksi esityksen toteutukseen pyydetään osallistujiksi myös heidän muita koulutovereitaan. Nuorille järjestetään työpajoja, joissa he suunnittelevat ulkoilmaesityksen lavasteet ja puvut yhdessä taiteen ammattilaisten kanssa. Uutena yhteystyökumppanina aloittaa Lapin yliopiston Taidekasvatuksen laitos.

Jatko

Seuraavien vuosien jatkoa suunnitellaan projektin edetessä. Tavoitteena on vakiinnuttaa maahanmuuttajanuorten taideharrastus Rovaniemelle sekä kasvattaa tämän erityisryhmän kanssa työskentelyssä tarvittavaa tietotaitoa.

Kuva: Joonas Martikainen 2008.